

Kakor povzamete, dragi čitatelji, iz teh podatkov, je bil torej ta letnik nekaj posebnega, osobito glede njegovega števila, in umevno je torej, da smo delali z vso marljivostjo na dostojno praznovanje 25letnice. Tovariši Marin, c. kr. vadiški učitelj v Mariboru, F. Ulrich, učitelj na šoli c. kr. južne železnice v Mariboru, J. Lasbacher, nadučitelj v Rušah, Al. Ditrich, nadučitelj pri Sv. Vidu, ter J. Drnjač, nadučitelj pri Sv. Petru, so se večkrat zbrali k skupnemu posvetovanju in temu komiteju se je posrečilo sestaviti program, po katerem se je 25letnica v vsakem obziru sijajno obnesla.

Že 3. oktobra zvečer se je zbralo okolo 20 jubilarov k prvemu sestanku. Nekateri so prišli v družbi svojih soprogov, otrok ali tovarišev učiteljev, drugi zopet v spremstvu dragih znancev in prijateljev šole.

Koliko veselega in žalostnega smo se pogovorili ta večer!

Drugo jutro, 4. oktobra, smo pričakovali še ostalih tovarišev jubilarov ter se zbrali k skupnem zajtrku. Radostno in veselo je bilo, zakaj bilo nas je lepo število — 31.

Točno ob 10. uri smo šli v cerkev, kjer smo imeli naročeno službo božjo. Gospod ravnatelj Schreiner je bil toliko prijazen, da je počakal s svojim zavodom na običajno slovesno mašo; tako je bila združena dvojna slavnost. Jubilarom so bili odkazani prostori, in gospod Vreže, c. kr. profesor veronauka na učiteljski šoli, je stopil na leco ter imel ganljiv govor na jubilate.

Potem je bila slovesna maša, ki jo je daroval gospod kanonik Majcen; stregla sta mu pa profesorja dr. Medved in Vreže.

Opoldne smo se zbrali k skupnemu obedu ter si prav živahno pripovedovali o raznih prijetnih in neprijetnih dogodkih dosedanjega službovanja.

Po obedu smo odšli k fotografu, da bi imeli tudi pozneje spomin na ta lep sestanek. Naprosili smo gospoda profesorja L. Lavtarja, da bi se nam kot naš nekdanji učitelj in razrednik pridružil, kar je storil drage volje.

Ko smo se tako ovekovečili pri fotografu, smo se podali k pevski in muzikalni vaji, zakaj za 7. uro zvečer je bil napovedan koncert z raznimi točkami, ki smo jih morali izvajati večinoma jubilaranti. Ob pol 8. uri so bili vsi prostori pri »Gambrinu« natlačeni, in orkester je intoniral koračnico »Veseli devetinsedemdesetniki«, ki jo je nalašč za ta večer komponiral jubilarant A. Ditrich. Po zadnjih krepkih zvokih je zadonelo po vseh sobah, in aplavz se je polegel šele, ko so igralci prijeli za glasbila, da bi koračnico ponovili.

Zdaj je nastopil gospod Marin ter v prav lepih in jedrnatih besedah pozdravil najprej svoje sošolce in potem navzoče nekdanje naše profesorje ter ravnatelja g. H. Schreinerja in vse profesorje in učitelje sedanjega zavoda in končno vse tovariše in prijatelje šole, ki so nas počastili s svojo navzočnostjo.

Spominjal se je največjega dobrotnika ljudskega šolstva, našega dobrega deželnega očeta, presvetlega cesarja in dobrega vladarja avstrijskih narodov, ter pozove navzoče, da se pridružijo njegovim besedam: »Nj. Veličanstvo, naš presvetli cesar Franc Jožef I., naj živi še mnogo let«, čemur so seveda vsi prisotni pritrdili z nepopisno navdušenostjo. Nato sta prisledla h glasovirju hčerka jubilaranta Marina in sin jubilaranta Ulricha ter sta četveroročno izvajala lepo kompozicijo »Na orlovih krilih«, ki jo je zložil nalašč za ta večer jubilarant Klein.

Po frenetičnem aplavzu, ki je bil plačilo korektnemu izvajanju, je nastopil jubilarant Ulrich ter nam podal v svojem

slavnostnem govoru živo sliko naše dijaške dobe, se spominjal s toplimi besedami naših tedanjih učiteljev in voditeljev. Poudarjal je osobito nerazrušljivo kolegijalnost in pravo bratovsko ljubezen, ki je vladala med nami, in ki nas je zopet združila po 25letnem, trudapolnem delovanju.

Spominjal pa se je tudi dveh umrlih tovarišev ter onih 5ih gospodov iz učiteljskega zbora, ki jih krije danes hladna zemlja. V znak sožalja so jubilaranti te govornikove besede poslušali stoje. Končal je govornik z besedami, da hočemo tudi zanaprej gojiti staro bratovsko ljubezen in kolegijalnost in sicer v čast sebi, in na korist našemu šolstvu.

Zopet se je oglašil orkester ter izvajal kompozicijo jubilaranta A. Ditricha »Dijaške sanje«, ki jo je zložil že 1879. pri odhodnici iz učiteljske šole, in ki so nam jo svirali pri takratnem koncertu. Ploskanju ni hotelo biti konca in kraja, in tovariš Jurko si je naložil Ditricha ter ga nosil po dvorani.

Potem, ko so se izvedle še nekatere pevske točke, so prišli na vrsto razni drugi govori. Jubilarant Jurko je prav živo in v vezani besedi naslikal nekaj epizod iz svojega lastnega življenja. Največ smeha je obudila slika, kako so ga pri nekem ponočnem ekscesu preganjali policaji.

Tudi šaljivo predavanje tovariša Grossauerja je napravilo veliko smeha.

Govorila sta še potem gg. L. Lavtar in H. Schreiner. Prvi je poudarjal, kako srečno misel smo zadeli, da smo si umislili za jubilej ravno dan 4. oktobra in da nismo prišli sami, ampak da se vrši vsa slavnost nekako tako kakor družinski večer. Družina in šola naj bi bili složni in v medsebojni zvezi, potem bo imela ljudska šola boljših uspehov.

Gospod ravnatelj Schreiner pa je slavil kolegijalnost in bratsko ljubezen, ki smo jo sklenili na šolski klopi. Taka ljubezen je trajna, in tako prijateljstvo ostane nerazrušljivo. Zatrjeval nam je, da se tudi sedanji učiteljski zbor trudi pri dijaštvu zbuditi tako medsebojno ljubezen in bratsko prijateljstvo, ki je za izpolnjevanje dolžnosti in v dosego boljših uspehov na šolsko-kulturnem polju neobhodno potrebno.

Ko je prebral tovariš Marin došle dopise in brzojavke raznih tovarišev in duhovnikov, se je začel živahen ples, ki je trajal do poznega jutra.

Slavnost je bila končana, a mi smo ostali še skupaj. Po obedu šele je prišel čas, da smo se začeli poslavljati. Bratovsko smo si segli v roke in obljubili, da se snidemo čez pet let zopet k prijateljskemu sestanku.

Kakih 20 oseb nas je poletelo z vlakom v prijazen Lembah, kjer smo še nekaj časa prebili prav veseli in židane volje pri rujni kapljici znanega pekerčana. Še zvečer je bilo zbrano lepo omizje, ki je torej tretji dan vendar napravilo konec temu sijajnemu jubileju.

L.

Društveni vestnik.

Kranjsko.

Jubilejska samopomoč. P. n. člani, ki še tega niso storili, prosim, da poravnajo dolg za zadnji slučaj smrti in tudi prejšnje zaostanke!

Fr. Ks. Trošt,
predsednik.

Učiteljsko društvo kranjskega šolskega okraja zboruje dne 2. novembra ob 2. uri popoldne v Kranju. Dnevni red: 1. Pouk o čebelarstvu. Poročevalec nadučitelj Franc Rojina. 2. Spomini na Švico. Poročevalec nadučitelj Franc Luznar. K obilni udeležbi vabi vljudno odbor.

Štajersko.

Učiteljsko društvo za ptujski okraj zboruje v četrtek dne 3. novembra 1904. ob pol 11. uri dopoldne v okoliški šoli po naslednjem dnevnem redu: Došli dopisi. Naznanila predstava. Nekaj migljajev iz računstva, govori J. Kaukler. Nasveti. K obilni udeležbi najvljudneje vabi odbor.

Učiteljsko društvo za mariborsko okolico bo zborovalo dne 3. novembra 1904. ob 10. uri dopoldne v šoli Leitersberg. Vzpored: 1. Zapisnik o zborovanju dne 5. maja. 2. Dopisi. 3. Poročilo o XVI. skupščini »Zaveze v Postojni.« (Poročata delegata Matija Lichtenwallner in Martin Vodenik). 4. Poučne točke iz obravnave »nemško-avstrijske učit. zveze« v Mariboru. 5. Predlogi, nasveti i. t. d. 7. Predavanje o časti.

Avguštin Požegar,
načelnik.

Vabilo k zborovanju učiteljskega društva za celjski in laški okraj in k odkritju nagrobnega spomenika A. Šumljaku dne 2. novembra t. l. v Gotovljah pri Žalcu. Vzpored: A) Odkritje spomenika rajnemu tovarišu A. Šumljaku ob 9. uri zjutraj na gotoveljskem pokopališču. B) Zborovanje ob 10. uri dopoldne v konferenčni sobi gotoveljske šole: 1. zadnji zapisnik; 2. društvene zadeve in nasveti; 3. iz šolske prakse. — C) Skupen obed ob 1 uri popoldne v Gotovljah. Odhod iz Celja zjutraj ob 7 uri 40 min. z vlakom drž. železnice: Celje-Zeltweg. — Častna je naša dolžnost, da se — kolikor le mogoče — snidemo vsi: to smo dolžni vrlenu rajnemu kolegu. Tovariši in tovarišice, pridite polnoštevilno!

Armin Gradišnik,
predsednik.

Gornjegrajsko učiteljsko društvo je zborovalo dne 11. septembra t. l. v Gornjem gradu. Ker se je to zborovanje priredilo v proslavo onih društvenikov, ki službujejo že čez 30 let, se je zbralo tuokrajno učiteljsko skoro polnoštevilno. Jubilanti gospodje: Josip Supanek, c. kr. okr. nadzornik, Matevž Dedič, nadučitelj v Bočni in Fran Praprotnik, nadučitelj v Mozirju, so zavzeli častne prostore, kakor tudi zastopniki okr. šol. sveta, kr. šol. sveta, okr. zastopa in trške občine gornjegrajske.

V pozdravnem nagovoru je predsednik gospod Kelc omenjal velikih zaslug današnjih jubilarov za šolstvo, učiteljstvo in narod, nakar se mu je g. Supanek v imenu treh »najstarejših« zahvalil, pozivajoč učiteljstvo, naj složno deluje.

Gosp. Kelc je referiral »Kako se vzgojijo trdni značaji«. Na občno željo priobči referent svoj temeljito sestavljeni spis v kakem strokovnem listu. O analfabetih je čital g. Šijanec odlomek iz obširnejše razprave. Ker je to aktualno vprašanje, zlasti za naš okraj, je želeli, da se o tem še večkrat pogovarjamo.

O Lehrmittelzentrale je poročal g. Kocbek ter razkazoval razne od tega društva izdane slike.

Po nekaterih lokalnih nasvetih je zaključil predsednik zborovanje, ki je trajalo čez tri ure.

Nato nas je slikal navzoči fotograf in smo šli k banketu v prostore gostilnice g. župana Sarba. Pridružili so se nam tudi g. Schechel, c. kr. šol. nadzornik za okraj Slovenji gradec, več učiteljskih soprog in drugih prijateljev učiteljstva.

Izmed obilnih napitnic omenjamo nekatere: g. Supanek cesarju, zavednemu kolegijalnemu učiteljstvu; g. Kelc jubilarom, nadzorniku g. Schechelu, odhajajočemu g. Armiču; g. Praprotnik vsem tovarišem in tovarišicam; gosp. Kocbek »boljšim polovicam« jubilarov; g. Dedič c. kr. okr. š. svetu in navzočim članom te korporacije; g. Sarb v imenu c. kr. okr. šol. sveta vrlenu okrajnemu učiteljstvu, na katerega je okr. šol. svet ponosen in kot župan trga Gornji grad pa naprednemu učiteljstvu itd.

Došlo je tudi več brzojavov in pismenih čestitk našim jubilarom.

Prihodnje zborovanje bo meseca novembra pri Korenu v Št. Janžu.

Književnost in umetnost.

Josip Germ: Belopeško jezero in Bled. Naš rojak in sin nadučitelja, akad. slikar in učitelj risanja gospod Josip Germ v Pragi (Václavské nám. 10), si je stavil nalogo, ki jo izvršujejo pri drugih in večjih narodih v prvi vrsti umetniška društva, z dosedanjo izdajo tribarvnih reprodukcij »Belopeškega jezera« in »Bleda«, ter se odločil k temu koraku le zaradi tega, ker Slovenci do sedaj nismo imeli razen nekaterih barvnih litografij odličnih Slovencev nikakih primernih slik lastnega proizvoda v okras domačih in zlasti društvenih in šolskih prostorov. Izbral je oni reprodukcijski način, ki se zanj sodobno odločujejo skoraj izključno umetniška društva in oni podvzetniki, katerim je v prvi vrsti na misli razširjatev dobrega okusa in reprodukcij, ki se odlikujejo po umetniškem značaju; izdal je pokrajinska predmeta, ker mi ravno teh še nimamo in ker morejo krasote naše domovine doma splošno, v inozemstvu pa še največ zanimanja vzbuditi. O umetniški ceni prve izdaje, ki je nedavno izišli izdaji Bleda enaka — pendant — je prinesla svoječasno večina čeških in slovenskih listov laskavo oceno; prejel je pa umetnik tudi privatno več toplih priznanj.

Upati je torej, da ga bodo z ozirom na vse to podpirali pri začetem delu prijatelji umetnosti in prirodne krasote, narodna društva in narodne šole; v interesu občnega napredka slovenske umetnosti in zanimanja za njo pa prosimo za priporočilo in razširjatev vse one, ki jim ugaja ideja in delo.

Kakor hitro bo z na Slovenskem prodanimi slikami pokrit strošek izdaje, porabi slikar Germ prebitek v brezplačno razpošiljatev prebitku odgovarjajočega števila slik onim, zlasti obmejnim šolam, ki si slik same ne morejo omisliti. Zaključek prodaje se svoječasno primerno objavi.

Velikost slik samih je: 50 × 32 cm, na kartonu 67 × 51 cm; cena na kartonu samem po 6 K, v rdečkasto rjavem jelšovem okviru s steklom brez kartona po 10 K, v takem okviru in na kartonu po 12 K, v vzorkovem okviru s steklom brez kartona po 12 K, na kartonu po 15 K.

Dovolj se tudi plačevanje na obroke, trgovcem se da pri nakupu primeren popust!

Poštnina in zaboj se računa za lastni strošek, pošiljatev slike na kartonu in v zavitku s poštnino 40 h.

Doslej je bilo — žal! — med Slovenci zanimanje za Germovo plemenito in umetniško delo nad pričakovanje majhno. Dočim je n. pr. kupilo c. in kr. vojno ministrstvo obe sliki za vse svoje šole, ni kupila doslej na Slovenskem — horrible dictu — Germovih slik niti ena narodna šola, in ni jih kupilo niti eno narodno društvo. Nizka cena temu gotovo ni kriva, pač pa — brezmejna brezbriznost. Pri nas seveda rajši krasimo stanovanja z neumetniškimi, dostikrat diletantsko-slabimi tujimi zmazami, a slovenski umetnik reproducira z velikimi denarnimi žrtvami svoja umetniško dovršena dela — zase! Tako je z našim kulturnim napredkom! Obe imenovani sliki bi morali viseti v vsaki šoli in v vsakem stanovanju! To polagamo na srce krajnim šolskim svetom. Ti naj poskrbe, da spoznava naša mladina lepo svojo domovino vsaj na lepih slikah domačega umetnika!

Vestnik.

Učiteljski konvikt. Janko Mohorko, učitelj-voditelj pri Št. Jerneju nad Muto (Štajersko), 1 K 56 h, ki si jih je prislužil kot vojak-rezervist pri letošnji orožni vaji od 20. septembra do 3. oktobra v Celju.

Osebnosti na Kranjskem. Pomožna učitelja Anton Knap v Vrabčah in Bogomir Fegic na Colu sta imenovana na istih mestih za provizorična učitelja. Na v dvorazrednico razširjeni ljudski šoli v St. Lovrencu je nastavljena izprašana učiteljska kandidatinja Amalija Hinkova. Stalno so nameščeni Anton Turk v Orehku, Marija Curk v Razdrtem in Marija Carli na Ostrožnem brdu. Stalni suplent v Ljubljani